

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Samuelis De Cocceji, Henr. Fil. Sacræ Regiæ Majestatis
Borussicæ Magni Cancellarii, A Consiliis Sanctioribus
Status Et Rei Bellicæ, Ordinis Nigræ Aquilæ Equitis Etc.
Jus Civile Controversum Ubi ...**

Opus Ad Illustrationem Compendii Lauterbachiani ...

Cocceji, Samuel von

Lipsiæ, 1766

LIB. XXV. TIT. IV. V. VI. De Inspiciendo Ventre Custodiendo Que Partu Etc.

urn:nbn:de:gbv:45:1-9050

dorum alimentorum necessitas est, etsi suprador sit egenus, & quotidianis laboribus victum quærere teneatur, quicquid dissentiat *Carpz. J. For. p. 4. c. 27. def. 11. Et Prax. Crim. p. 2. q. 68. n. 127.* qui ad impossibilia neminem teneri ait, verum si alere partum, indeque dotare supratam non potest, ducere eam debet. Alere suprador quoque partum tenetur, etsi suprata delatum sibi juramentum, quod cum nemine alio rem habuerit, præstare noluerit, nisi iusta causa sit de levitate supratæ suspicandi, ejusque vita ante acta suspecta sit, *Carpz. J. Conf. L. 2. tit. 14. def. 239.* talis causa autem non est, quod semel jam suprata ab alio fuerit; nam inde non statim promiscuus concubitus inferitur.

In causa hæc alimentorum nec appellatio, nec ullum aliud remedium, nisi quoad solum effectum devolutivum admittitur. Vid. *Stryk. ad Brum. J. Eccl. L. 2. c. 19. §. 28.*

No r. Voce alimentorum continentur omnia, quæ ad sustentationem partus & matris requiruntur, *L. 1. §. 19. ff. de ventr. in poss. mitt. L. 5. §. 12. ff. h. t. L. 43. L. 44. de V. S. adeoque & ministræ, L. 4. §. 1. de Ventr. in poss.* Eoque pertinent die Gerichts.Kosten, si ratione partus processus geritur, *L. 5. §. f. de Ventr. in poss.*

Quid si intra triennium, quo partus lactari solet, moriatur?

RESP. Tunc proprie alimenta non decernuntur, sed quia obfletrix suum rogat præmium, quia in baptismum quædam impendenda, quia mater habitavit cum partu, quia mater, dum alit partum, victum quærere vix potest &c. certa quædam summa ex officio pro rata determinari solet. *Carpz. Prax. Crim. p. 2. q. 68. n. 106. Stryk. de Act. for. 1. Sect. 1. m. 1. §. 7.*

LIB. XXV. TIT. IV. V. VI.

DE

INSPICIENDO VENTRE, CUSTODIENDO QUÆ PARTU ETC.

Qv. Quando custodiri venter debeat, Et an ejus rei hodie adhuc sit usus?

RESP. Custodiri partus debet, quando disjunctis per divortium conjugibus fœmina se gravidam profitetur, maritus vero negat, vel quando defuncto marito ea lis vertitur inter uxorem defuncti,



functi, & hujus hæredes ab intestato, *L. 10. de Ventr. insp.* Hoc casu enim præsumtio, quæ ex justis nuptiis oritur, cessat, & uxor in odium vel mariti, vel successorum uterum fingere potest, ut taceam cominodum, quod ex suppositione filii in uxorem redundare potest. Hinc omnino & mariti, & successorum interest, ut venter custodiatur, quod sub his solennitatibus fieri solet: (1) bis in mense eis, quorum interest, status uxoris denunciari debet; (2) quinque mittuntur mulieres; (3) simul inspiciunt; (4) sequestrata parere debet; (5) 30. dies ante partum denuntiat, ut custodes mittantur; (6) partum edere debet in conclavi, quod unum aditum habet, si plures sint aditus, reliqui præcludendi sunt; (7) ostium & progressus mulieris custodiri, & (8) nulla custodum prægnans esse debet; (9) tria lumina in conclavi requiruntur, *d. L. 1. §. 10.* Atque his solennitatibus neglectis, Prætor bonorum possessionem negat.

Equidem hodie inter privatos has solennitates cessare ait *B. Stryk. de J. sens. D. 1. c. 11. n. 44.* Verum si maritus vel hæredes in casibus supra recensitis ad has solennitates provocent; non video, qui negari eis hoc beneficium Juris possit. Sane inter nobiles frequens esse hoc remedium de custodiendo partu, si metus est, ne vel alienus partus supponatur, vel femina spe bonorum gravida fiat alieno concubitu, *Hahn, ad Wesf. h. t. n. 1. Rhetz. de Occult. c. 2. n. 15. Struv. Ex. 30. th. 18. Stryk. de Salut. publ. c. 3. n. 26.* tradunt.

In regnis plerumque certæ solennitates definitæ sunt, quibus omissis partus, licet parentes eum legitimum asserant, pro regio non est habendus, indeque nec succedit; quia, uti bene ait *Grot. de Jur. Bell. & Pac. L. 2. c. 7. §. 26.* non natus est secundum patriæ leges. Ratio autem differentiæ inter privatas hæreditates & regnorum successionem in eo consistit, quod nemo facile tam nefarium crimen subiturus ob spem exigui lucri, inprimis cum ipsa uxor in hæreditate concurrat, & plerisque locis largissime ei prospectum sit. Verum alia plane ratio in regnis, ibi enim jam regina & aliis imperari solita, mox subdita & alieno imperio subjecta erit: nihil autem gravius est assueta semel sceptrâ deserere. Ita Mæsa quodvis potius periculum subire constituit, quam privatam colere vitam atque abjectam, *Herod. L. 5. p. m. 155.* Sic Polynices apud *Sen. phœnis. inf.*

Cocc. J. C. P. II. *Dd* *pro*



pro regno velim

patriam, penates, conjugem flammis dare.

& eadem *vers. 650.*

est tanti mihi cum regibus jacere,

& cum apud mares tanta sit aviditas, quæ ad ultimum sæpe nefas hominem impellit, uti *Curt. L. 6. c. 9.* loquitur, & quæ eo adegit Eteoclem, ut diceret apud *Euripid. in phœniss. v. 506. astra ascenderem, solis ad ortum & sub terram, si possem efficere hoc, ut haberem regnum Deorum maximum*, quæ non erit apud fœminas, quarum avaritia & effrenis & immoderatio esse solet.

Gravissimus proinde hic subest metus, ne spe prolis deficiente alienus partus supponatur; ne illa spe regni simul excideret, unde magna incommoda oriri possent: nam (1) magnum fieret præjudicium agnatis, qui spe succedendi defraudarentur, & cum jam ipsos ordo successionis tangere deberet, forte in æternum vel saltem ad longum tempus excluderentur; (2) Magis interesset ipsius populi, utpote cui obtruderetur Rex ex aliena familia, & proinde tanto longiori tempore hæreret in ea familia, cum priori familia emortua statim rediret. Sed & (3) cum furta in privatis improbentur, severissime nedum in Imperiis, quæ sunt res sanctissima & ipsius Summi Numinis constitutio, damnanda erunt.

Hinc videmus, Reginas, in quibus vel propter ætatem, vel ob aliam causam suspicio fuit, & metus esse potuit, ne partum supponant, religiose solennitates observasse: etsi tales leges fundamentales non exstarent. De Maria, Jacobi uxore, vid. *Bern. Consp. moral. p. 45. Gomf. in vit. Jacob. t. 3. Rev. Hisp. f. 394.* De Constantia, jam vetula, *Helm. L. 5. c. 2. stad. p. 437. Fazell. 2. decad. rer. Sicul. 8. c. 1.* historiam exhibet *Goth. ad L. 1. §. 10. de Ventr. Insp.* Alia exempla affert *Tac. L. 3. annal. c. 22. Lynk. de part. suppos. th. 2. Petr. Crod. rer. Jud. L. 9. t. 1. c. 8. f. 458.*

Tales autem leges fundamentales exstant in Gallia, Vid. *L'etat de France, f. 55.* ubi ait autor: *comme les princes du sang ont interest à la succession, quand les reines accouchent, ils entrent par une prerogative specielle dans la chambre, de peur qu'on ne suppose un enfant.* Idem de Anglia testatur autor *der Neugeharnischten Engell. f. 919.* ubi successibus denunciatur tempus pariendi, ut videant Reginam in ejus conclavi parientem.

Atque ex his principiis Dn. Parens Principem prætensum de Wallis, Jacobi filium, excludit a successione regni, in *Dissert. de Curio-*

rio-



riofitate legali proficua, ubi ita ait: *Et quis negaret, partum, in regia domo absque his cautelis editum, eoque saltem incertum, aeque ac spurium successione omni Jure Naturali & Civili prorsus incapacem esse? imprimis cum momento illo nascitur, quo nasci eum, frustrata, diuturno satis tempore, expectatio & plurimorum annorum experientia, vel uxorem sterilem, vel maritum impotentem ostenderat, imo omittendi praedictas cautelas studium, tunc cum nasci debuit, non tam suspicionem fraudis auxerat, quam fraudem probaverat.*

LIB. XXV. TIT. VII.

DE CONCUBINIS.

QV. I. Quomodo differat concubina ab uxore?

RESP. Uxor accipitur ut materfam. in domum ac partem familiae, omnis vitae & divini humanique juris confors, *L. 1. ff. de R. N.* at concubina tantum, ut libidinis vel ministra, vel remedium. *Cap. 6. Causf. 32. q. 2.*

Hinc (1) concubinatus, etsi Legibus sit impunis, non tamen pro legitima conjunctione & vinculo habetur, unde nec jura conjugii inde nascuntur, nec obligatio, *Dn. Par. in Disp. ad L. Morg. Sect. 4. §. 2.* (2) Uxor & concubina non dignitate tantum differunt, neque id dicitur in *L. 49. §. 4. de Leg. 3.* sed ipsa juris forma, *c. 12. d. q. 2.* nam matrimonium est vinculum legitimum, concubinatus est illegitimum, ex illo solo nascitur obligatio cohabitandi, *L. 1. ff. de Concub. & competunt conjugii jura ac beneficia, ex hoc nulla. dict. Sect. §. 2.* (3) Sunt tamen quaedam jura, quae etiam in concubina locum habent: adulterium enim in eam committi potest; *L. 13. pr. de Adult.* Liberi inde nati succedunt in sextantem, deficientibus liberis legitimis, *Nov. 18. c. 5. dict. Disp. §. 5.* (4) Utrique parti liberum est pro lubitu deserere cohabitationem, adeo, ut liberta quoque a suo patrono, cujus concubina fuit, eo invito discedere potuerit, *L. 1. pr. ff. de Concub.* Idque verum, etsi, animo semper cohabitandi initus sit concubinatus, quia nullum ibi est juris vinculum. *d. Disp. §. 6.* (5) Concubinatus temporarius Jure Civili quoque illicitus est, & pro fornicatione habetur. Idemque est, cum quis plures una concubinas duxerit. *dict. Disp. §. 3.*

De hac materia concubinatus, de triplici concubinarum specie, an liberi sequantur conditionem matris nobilis, & quomodo concubi-

D d 2

na

